

Duration: 3 hours

Total Marks: 100

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Draw neat diagrams wherever necessary.
4. Use of simple calculator is allowed.

Q1A) Explain the following concepts. (Any Five) (10)

1. Gross National Product
2. Development Economics
3. Aggregate supply function
4. Marginal propensity to consume
5. Supply side Economics
6. Phillip's curve
7. Cost push inflation
8. Liquidity trap

Q1B) Choose the right answer from the given options and rewrite the statements. (10)

1. Macro Economics is not concerned with -----
 a) National income accounting b) International trade c) Inflation d) Equilibrium of an Individual firm
2. Full employment is a normal situation according to -----
 a) Multiplier theory b) IS-LM Model c) Say's Law of Markets d) none of the above
3. When income increases consumption will increase in a ----- proportion.
 a) Greater b) Lesser c) Constant d) None of the above
4. Higher the value of -----, higher will be the value of multiplier.
 a) Average propensity to consume b) Marginal propensity to consume
 c) Average propensity to save d) Marginal propensity to save
5. Laffer Curve explains the relationship between -----.
 a) Tax rate and tax revenue b) Inflation and wage rate c) Interest rate and investment
 d) Income and saving
6. Stagflation arises due to -----.
 a) Rise in the price of crude oil b) Rise in cost of production
 c) Provision of more subsidies d) all of the above
7. Money supply will increase when there is -----.
 a) Increase in CRR and SLR b) Decrease in CRR and SLR c) A surplus budget
 d) Rise in public debt.
8. Demand for transactionary motive and precautionary motive mainly depends upon _____
 a) Level of income b) Rate of interest c) Investment d) Tax rate

9. Cash Balance Approach is based on ----- function/functions of money.
a) Medium of exchange b) Measure of value c) Medium of exchange and store of value d) standard of deferred payments.
10. Level of investment in an economy depends upon -----
a) Price level b) Rate of inflation c) MEC and Rate of interest d) Fiscal deficit.

Q2) Answer any two of the following: (20)

- a) Define national income and explain circular flow of income in a two sector model with saving.
b) Explain the features and phases of a trade cycle with a suitable diagram.
c) "Supply creates its own demand" Discuss in detail.

Q3) Answer any two of the following: (20)

- a) Explain the principle of multiplier with an example and a diagram.
b) Explain how rate of interest is determined by demand for and supply of money.
c) What is meant by marginal efficiency of capital? What factors determine it?

Q4) Answer any two of the following: (20)

- a) Explain general equilibrium with IS-LM model
b) Define stagflation .What are its causes and effects?
c) How is supply side economics different from Keynesian economics? Explain.

Q5) Answer any two of the following: (20)

- a) What is meant by velocity of circulation of money? What factors determine it?
b) Critically examine the cash transaction approach to Quantity theory of money.
c) Examine the monetary and fiscal measures to control inflation.

-----XXXX-----

[वेळ: ३ तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत.
 २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 ३. साधे गणकयंत्र वापरण्यास मुभा आहे.
 ४. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.१ अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.

- एकूण राष्ट्रीय उत्पादन (GNP)
- विकासाचे अर्थशास्त्र
- एकूण पुरवठा फल (ASF)
- सीमांत उपभोग प्रवृत्ती पुरवठा-प्रेरीत अर्थशास्त्र
- फिलीप्स वक्र
- परिव्यय अतिवृद्धी
- रोखता सापळा

१०

ब) योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा

- स्थूल अर्थशास्त्र _____ शी संबंधित नसते.
 अ) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजणी ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापार क) महागाई ड) फर्मचा व्ययक्तिक असमतोल
- _____ सिद्धांतानुसार पूर्ण रोजगार ही सहजसाध्य अवस्था आहे.
 अ) गुणक सिद्धांत ब) IS-LM नमुना क) 'से' चा बाजार सिद्धांत ड) वरील पैकी कोणताही नाही
- जेव्हा उत्पन्नात वाढ होते तेव्हा उपभोगामध्ये _____ प्रमाणात वाढ होते.
 अ) मोठ्या ब) कमी क) स्थीर ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- _____ चे मूल्य जास्त असेल तर गुणकचे मूल्यही जास्त असते.
 अ) सरासरी उपभोग प्रवृत्ती ब) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
 क) सरासरी बचत प्रवृत्ती ड) सीमांत बचत प्रवृत्ती
- लाफेर वर्क _____ मधील संबंध दर्शवितो.
 अ) करदर आणि कर महसूल ब) महागाई आणि वेतन दर
 क) व्याजाचा दर आणि गुंतवणूक ड) उत्पन्न व बचत
- अवधानी अतिवृद्धी _____ मुळे घडून येते.
 अ) खनिज तेलाच्या वाढत्या किंमती ब) उत्पादन खर्चात वाढ
 क) मोठ्या प्रमाणात दिलेली सुट (Subsidy) ड) वरीलपैकी सर्व
- _____ मुळे पैशाच्या पुरवठ्यात वाढ होते.
 अ) CRR आणि SLR मध्ये वाढ ब) CRR व SLR मध्ये घट
 क) अधिकाऱ्याचे (surplus) अंदाजपत्रक ड) सार्वजनिक कर्जात होणारी वाढ

१०

viii) दैनंदिन व्यवहार हेतू आणि दक्षताहेतू साठी असलेली मागणी _____ वर अवलंबून असते.

अ) उत्पन्नाची पातळी दर ब) व्याजाचा दर क) गुंतवणूक ड) कर

ix) रोख शिल्लक दृष्टीकोन पैशाच्या _____ कार्य/ कार्यांवर अवलंबून असतो.

अ) विनिमयाचे माध्यम ब) मूल्य संग्रह
क) विनिमयाचे माध्यम आणि मूल्य संग्रह फ) विलंबीत देणी देण्याचे साधन

x) अर्थव्यवस्थेतील गुंतवणुकीची पातळी _____ वर अवलंबून असते.

अ) किंमतीची पातळी ब) महागाईचा दर
क) भांडवलावरील परतावा आणि व्याजाचा दर ड) वित्तीय टुट

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२०

- अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या देऊन राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या दोन क्षेत्रातील चक्राकार प्रवाहाचा गुंतवणुकीसह वर्णन करा.
- ब) व्यापार चक्राची वैशिष्ट्ये आणि टप्पे योग्य आकृतीसह स्पष्ट करा.
- क) “पुरवठा स्वतःची मागणी निर्माण करतो” विस्तृत चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२०

- अ) गुणक तत्व योग्य उदाहरण आणि आकृतीसह स्पष्ट करा.
- ब) पैशाची मागणी आणि पैशाचा पुरवठातून व्याजाचा दर कसा निश्चित केला जातो ते स्पष्ट करा.
- क) भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता म्हणजे काय? ती कोणत्या घटकांवर अवलंबून असते?

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२०

- अ) IS-LM चा वापर करून सर्वसाधारण समतोल स्पष्ट करा.
- ब) अवधानी अतिवृद्धीची व्याख्या द्या आणि त्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
- क) पुरवठा प्रेरीत अर्थशास्त्र केन्सच्या अर्थशास्त्रापेक्षा कसा वेगळ आहे ते सांगा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२०

- अ) पैशाची गती म्हणजे काय? पैशाची गती कोणत्या घटकांवर अवलंबून असते.
- ब) संख्यात्मक सिद्धांत अंतर्गत रोख व्यवहार दृष्टिकोणाचे टिकात्मक दृष्ट्या परीक्षण करा.
- क) महागाई नियंत्रणासाठी वापरण्यात येणाऱ्या मौद्रिक व वित्तीय धोरणांचे परीक्षण करा.
